

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI POMARZANY FABRYCZNE

NA LATA 2009-2016

GMINA KŁODAWA

Urząd Miasta i Gminy

ul. Dąbska 17

62-650 Kłodawa

tel. (0-63) 27 30 622

urząd@kłodawa.wlkp.pl

<http://kłodawa.wlkp.pl>

---

marzec 2009

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI	6
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA	7
2.1. Położenie, przynależność administracyjna	7
2.2. Liczba ludności	8
2.3. Powierzchnia i zagospodarowanie przestrzenne	8
2.4. Historia miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń mających wpływ na powstanie układu przestrzennego	8
3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI	10
3.1. Zasoby przyrodnicze	10
3.1.1. Gleby, wody, surowce mineralne	10
3.1.2. Świat roślinny i zwierzęcy	10
3.2. Dziedzictwo kulturowe, zabytki	10
3.3. Infrastruktura społeczna	11
3.3.1. Placówki oświatowe i kulturalne	11
3.3.2. Infrastruktura turystyczna, sportowa i rekreacyjna	11
3.3.3. Ochrona zdrowia	11
3.3.4. Ochrona przeciwpożarowa	11
3.3.5. Obiekty religijne	11
3.4. Infrastruktura techniczna	11
3.4.1. Wodociągi i zaopatrzenie w wodę	11
3.4.2. Kanalizacja i gospodarka ściekowa	11
3.4.3. Gospodarka odpadami stałymi	11
3.4.4. Gazyfikacja – zaopatrzenie w gaz	12
3.4.5. Telefonizacja	12
3.4.6. Drogownictwo i komunikacja	12
3.4.7. Sytuacja mieszkaniowa	12
3.5. Gospodarka i rolnictwo	12
3.5.1. Bezrobocie	12
3.5.2. Przedsiębiorstwa	12
3.6. Działające organizacje pozarządowe	12
4. INWENTARYZACJA ZASOBÓW, SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI	13
5. DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI POMORZAN FABRYCZNYCH – JACY JESTEŚMY?	15
6. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI POMORZANY FABRYCZNE	17
7. WIZJA STANU DOCELOWEGO – JAKIE MAJĄ BYĆ POMORZANY FABRYCZNE ZA KILKA LAT?	18
8. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ	19
8.1. Specyfikacja celów oraz zadań i przedsięwzięć rozwojowych	19

8.2. Priorytetyzacja i opis zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność
21

8.3. Opis projektu, uwzględniającego finansowanie w ramach działania Odnowa i rozwój wsi PROW
25

9. ZGODNOŚĆ STRATEGII MIEJSCOWOŚCI ZE STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY. 28

10. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI.....30

11. MONITOROWANIE, OCENA, AKTUALIZACJA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA
31

12. SPIS TABEL.....33

13. SPIS RYSUNKÓW.....33

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości Pomarzany Fabryczne jest dokumentem, stanowiącym załącznik do wniosku w przypadku ubiegania się o środki strukturalne w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

Beneficjentem tego działania są:

- 1) Jednostki samorządu terytorialnego
- 2) Instytucje kultury, dla których organizatorami są jednostki samorządu terytorialnego
- 3) Osoby prawne lub jednostki organizacyjne, nie posiadające osobowości prawnej, działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w RP, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania
- 4) Organizacje pozarządowe o statusie organizacji pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, której cele statutowe są zbieżne z celami działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Ostatecznymi beneficjentami są mieszkańcy miejscowości, należących do gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich w wyłączeniu miast, liczących więcej niż 5.000 mieszkańców.

Realizacja powyższego działania ma na celu:

- podniesienie standardu życia i pracy na wsi
- podniesienie atrakcyjności turystycznej
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej
- zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych
- rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowanie dziedzictwa kulturowego.

W ramach działania wspierane będą projekty, obejmujące przede wszystkim:

- realizację inwestycji w zakresie modernizacji i wyposażenia obiektów, pełniących funkcje kulturalne, rekreacyjne i sportowe
- odnowę obiektów zabytkowych, charakterystycznych dla tradycji budownictwa wiejskiego regionu i ich adaptacji na cele publiczne
- modernizację przestrzeni publicznej na wsi
- publiczną infrastrukturę przyczyniającą się do rozwoju funkcji turystycznych wsi oraz działania związane z promocją regionu.

Istotny element tego działania stanowi pobudzanie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości, związanych z miejscową specyfiką społeczną, kulturową i przyrodniczą.

W Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jest mowa o tym, że wnioskodawca, będący gminą, dołącza do wniosku między innymi Plan Odnowy Miejscowości wraz z opisem planowanych do realizacji zadań, zawierający w szczególności:

- Charakterystykę miejscowości, w której będzie realizowana operacja
- Inwentaryzację zasobów służących odnowie miejscowości
- Ocenę mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja
- Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie, co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości, z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości spełnia powyższe wymagania. W ramach Planu opisane są zasoby miejscowości, wypracowana na forum zebrań wiejskich wizja rozwoju wsi oraz zestaw celów strategicznych wraz z priorytetami rozwoju. Niniejszy Plan wskazuje także zgodność proponowanych działań ze strategią rozwoju zawartą w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kłodawa.

Niniejszy plan został przygotowany z udziałem mieszkańców miejscowości. Polegał on na:

1)Spotkaniu Rady Sołectkiej oraz mieszkańców sołectwa odbyły się w dniach 22, 29 grudnia 2008 r., 4 stycznia 2009 r. i 23 marca 2009 r., podczas których:

- uzupełniono i zinterpretowano dane do części raportowej planu
- oceniono posiadane zasoby oraz przygotowano propozycję analizy SWOT
- przygotowano propozycję wizji rozwoju miejscowości
- sporządzono zestawienie planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność, którą następnie uporządkowano w kolejności, wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju; dla każdego przedsięwzięcia określono zakres rzeczowy oraz zaproponowano czas i koszty realizacji.

2)Zebraniu Mieszkańców, które odbyło się w dniu 23 marca 2009 roku. Uczestnicy spotkania zgłosili swoje uwagi, które były przegłosowywane, a te, które uzyskały akceptację większości, były na bieżąco uwzględniane w treści planu. Dotyczyły one zarówno szczegółowego zakresu realizacji poszczególnych zadań, jak i kolejności. Ostateczna kolejność została przegłosowana. Plan został przyjęty na końcu spotkania.

Za najważniejsze dla miejscowości uznano realizację następujących zadań:

- 1) Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej
- 2) Budowa sieci kanalizacyjnej
- 3) Poprawa stanu dróg
- 4) Utworzenie sali pamiątek historycznych
- 5) Szkolenie mieszkańców z zakresu obsługi komputera
- 6) Kursy nauki tańca i aerobiku
- 7) Klub Seniora oraz organizacja imprez integracyjnych
- 8) Opracowanie monografii miejscowości
- 9) Opracowanie Książki Kulinarnej Pomorzańskiego Jadła
- 10) Gazyfikacja miejscowości.

Plan Odnowy Miejscowości został opracowany przy wsparciu konsultantów Fundacji „Partnerzy dla Samorządu” w Poznaniu.

1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI

Plan odnowy miejscowości opracowany został dla miejscowości Pomarzany Fabryczne, administracyjnie przynależącej do Gminy Kłodawa, w powiecie kolskim, w województwie wielkopolskim.

Plan przygotowano w związku z ubieganiem się Gminy o środki strukturalne na lata 2007-2013. Opracowany dokument jest wymagany przy składaniu wniosków w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA

2.1. Położenie, przynależność administracyjna

Wieś Pomarzany Fabryczne jest położona we wschodnio-południowej Wielkopolsce, w gminie Kłodawa, województwie wielkopolskim. Miejscowość leży na terenie gminy Kłodawa w powiecie Koło, pomiędzy linią kolejową Warszawa-Poznań a drogą krajową nr 92 Warszawa-Poznań. Od strony wschodniej praktycznie przylega do drogi wojewódzkiej Kłodawa-Dąbie, 20 km od zjazdu na autostradę A2. Sąsiaduje z miejscowościami Górki, Łubno, Cząstków, Dąbrówka, Krzykosy oraz Kłodawą i Krzewatą.

Rysunek 2.1. Położenie miejscowości Pomarzany Fabryczne

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Kłodawie

2.2. Liczba ludności

Liczba mieszkańców we wsi Pomarzany Fabryczne to 493 osoby.

2.3. Powierzchnia i zagospodarowanie przestrzenne

Według podziału Wielkopolski na regiony B. Krygowskiego, teren gminy należy do Wysoczyzny Kłodawskiej. Wysoczyznę w tym rejonie stanowią następujące subregiony: Równina Kęczyńska, Przedeczańska, Kłodawska i Basen Rgielewki. Równina Kłodawska położona jest w południowej części gminy. Basen Rgielewki stanowi wschodni odcinek biegu rzeki Rgielewki, który od wschodu wciną się pomiędzy Równiną Kłodawską i Przedeczańską.

Równinę Kłodawska stanowi wysoczyzna morenowa poprzecinana dolinkami Rgielewki i jej dopływami. Omawiany obszar pod względem stosunków wysokościowych przedstawia się dość skromnie. Większość terenu to obszary płaskie lub prawie płaskie. Jedyne część środkowa wykazuje silniejsze ukształtowanie, a to ze względu na biegnącą w tym miejscu dolinę Rgielewki z dość stromymi zboczami i wysokimi krawędziami. Zbocza i krawędzie pocięte są miejscami przez dolinki, co silnie urozmaica rzeźbę tego wycinka terenu. Dolina Rgielewki ciągnie się łukowato z wycięciem w kierunku południowym. Szerokość doliny rzecznej waha się w granicach 80-200 m. Krawędzie i zbocza doliny pocięte są siecią mniejszych dolinek i dolin.

Omawiany obszar znajduje się w zlewni rzeki Rgielewki. Zlewnia ta wchodzi w skład obszaru Warty i Odry środkowej. Rgielewka przepływa łukiem z południowego wschodu przez Kłodawę na południowy zachód.

2.4. Historia miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń mających wpływ na powstanie układu przestrzennego

Nazwa miejscowości Pomarzany (dawniej Pomorzany) pochodzi prawdopodobnie od osadników z Pomorza. Za czasów Piastów okoliczne tereny zalegała puszcza, którą karczowano tworząc nowe leśne osady, między innymi wieś Pomarzany.

Według zapisów pochodzących z 1521 r. z wizyty ks. Arcybiskupa Jana Łaskiego w skład parafii Kłodawskiej wchodziły: m. Kłodawa oraz wsie; Pomorzany, Krzewata, Dzieciołowo Górki, Wola Rgilowa (obecnie Wólka), Lanszek (Łążek), Straszkowo oraz Głogowa. Ze wszystkich wspomnianych wyżej miejscowości oddawana była miejscowemu proboszczowi dziesięcina w naturze lub w pieniądzu.

Według zapisków pochodzących z 1575 r. właścicielem Pomarzan był Mikołaj Russocki h. Korab kasztelan biecki, który w 1525 r., był zarazem starostą Prздеckim i Łęczyckim. Jak wynika ze Słownika Geograficznego Królestwa Polskiego, wydane w 1880 r., miejscowość Pomarzany liczyła w 1575 r. 157 mieszkańców, posiadała folwark, olejarnie, gorzelnie, wiatrak i karczmę oraz 7 domów mieszkalnych i 13 zagrod. Należało do niego 11 łąnów ziemi i 1,5 łąna pustego. W 1827 r. Wieś Pomorzany liczyła 212 mieszkańców, osiedlonych w 23 domach. Według archiwów Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, dobra Pomorzany stanowiły własność zasobów kościelnych.

W latach 1880-85 właścicielem folwarku był Wiktor Chełmicki, radca sądu ziemiańskiego. Wybudowano wtedy pierwotny dwór. Do folwarku Pomarzany należało 876 mórg ziemi, z czego 799 stanowiły grunty orne i ogrodnicze, 20 - łąki, 30 - pastwiska, 27 - nieużytki. W majątku było 13 budynków murowanych i 5 drewnianych. Stosowano w uprawie płodozmian 16-polowy.

W 1890 r. od administracji kościelnej majątek kupiła rodzina Błędowskich z Krzewaty. Po nabyciu przez rodzinę Błędowskich gospodarstwo zostało gruntownie zrekonstruowane, zmeliorowane i unowocześniono. Dwór został przebudowany, zelektryzowany i skanalizowany. Był to budynek z cegły piętrowy, podpiwniczony kryty blachą o pow. 380 m². Zabudowania

gospodarcze składały się ze spichlerza, dwóch stodół, stajni, obory, budynku administracyjno-magazynowego. Dwór otoczony był parkiem z trzema stawami oraz pasieką i sadem owocowym. Lucjan Feliks Błędowski, lubiący postęp, był posiadaczem pierwszego w okolicy samochodu oraz radioodbiornika. Założył też z pracowników Zakładową Straż Pożarną.

W latach 1890-1900 w Pomarzanach odbyła się pierwsza reforma rolna. Wielu włościan i małorolnych chłopów stało się posiadaczami gospodarstw.

W 1921 r. Sejm Polski zdecydował o budowie połączenia kolejowego Kutno-Konin-Strzałkowo ze stacją kolejową Kłodawa w Pomarzanach. Podczas II Wojny Światowej rodzina Błędowskich opuściła swoje posiadłości. Pomarzano zostały nazwane po niemiecku Hamm. Dobrami Pomarzan zarządzali Niemcy. W związku z przygotowywaną przez Niemcy agresją na ZSRR, w latach 1942-43, na stacji kolejowej Kłodawa w Pomarzanach zbudowano drugi tor oraz dwie nastawnie. Natomiast w 1944 r., w związku ze spodziewaną inwazją ZSRR, Niemcy pobudowali na terenie Pomarzan sieć bunkrów obronnych, połączonych linią telefoniczną oraz kolejką wąskotorową ze stacją kolejową w Pomarzanach. W 1945 r. w związku z wejściem w życie reformy rolnej, majątek rodziny Błędowskich został rozparcelowany pomiędzy okolicznych mieszkańców. W 1947 r. w związku poszukiwaniami w okolicach Kłodawy złóż soli kamiennej, otwarto w Pomarzanach Fabrycznych bazę geologiczną.

Po likwidacji samorządowych gmin w grudniu 1954 r. powstała Gromada Pomarzano Fabryczne, wchodząca w skład powiatu kolskiego i woj. poznańskiego. W 1964 r. Powstało Kółko Rolnicze. Inicjatorami byli; p. Zygmunt Marczak; późniejszy prezes i Jan Szymczak; późniejszy skarbnik. W 1969 r., Kółko przejęła Międzykółkowa Baza Maszynowa w Krzewacie, a w 1975 r., po zmianach administracyjnych, zostało włączone do SKR Kłodawa. W 1979 r., na bazie Kółka, utworzono Zakład Usług Mechanizacyjnych.

W grudniu 1980 w Pomarzanach Fabrycznych z inicjatywy Ireneusza Niewiarowskiego i Grzegorza Siwińskiego, powstaje pierwsze w byłym woj. konińskim koło wiejskie NSZZ RI „Solidarność”, na czele z p. Józefem Wotalskim – przewodniczącym.

17 grudnia 2008 roku we wsi powołano Grupę Odnowy Wsi w składzie: Grzegorz Siwiński-przewodniczący grupy oraz członkowie p. Wiesława Olczyk, Teresa Małecka, Anna Ciesiołkiewicz, Stanisława Sochacka, Robert Bartłomiejczak, Stanisław Anielak, Arkadiusz Antkiewicz, Janusz Andrzejewski i Józef Ułan.

3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

3.1. Zasoby przyrodnicze

3.1.1. Gleby, wody, surowce mineralne

Na terenie miejscowości dominują gleby klasy III, IV i V.

Od strony południowej miejscowość graniczy z małą rzeczką Rgielewką, a od strony zachodniej, z lasem Krzykoskim.

Na terenie zespołu parkowo-pałacowego znajdują się trzy stawy.

Na terenie miejscowości brak surowców mineralnych.

3.1.2. Świat roślinny i zwierzęcy

W drzewostanie wiejskim dominują topole włoskie, lipy, akacje, brzozy i olszyny, natomiast w świecie fauny spotkać można sporadycznie sarny, lisy i zające, a wśród ptactwa bażanty, kuropatwy i sporadycznie bociany.

3.2. Dziedzictwo kulturowe, zabytki

W miejscowości znajduje się zabytkowa brama wjazdowa do byłego kompleksu parkowo-pałacowego.

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Kłodawie

3.3. Infrastruktura społeczna

3.3.1. Placówki oświatowe i kulturalne

W miejscowości brak jest placówek oświatowych, dzieci uczęszczają do szkoły podstawowej w sąsiedniej miejscowości Górki, a do gimnazjów i szkoły ponadgimnazjalnej głównie w Kłodawie.

W Pomarzanych znajdują się: wiejski dom kultury oraz biblioteka, wymagające gruntownego remontu.

3.3.2. Infrastruktura turystyczna, sportowa i rekreacyjna

W miejscowości znajdują się trzy „dzikie” boiska do gry w piłkę.

Jedyną atrakcją turystyczną miejscowości jest piękna brama wjazdowa do byłego kompleksu parkowo-pałacowego. W przyszłości może nią być także zagospodarowana rzeka Rgielewka.

3.3.3. Ochrona zdrowia

W miejscowości brak placówek ochrony zdrowia, najbliższe znajdują się w Kłodawie i w Kole.

3.3.4. Ochrona przeciwpożarowa

W ochronie przeciwpożarowej miejscowości uczestniczą jednostki z sąsiedzkich sołectw, w tym jednostka z Kłodawy oraz z Górek.

3.3.5. Obiekty religijne

We wsi znajduje się krzyż oraz cztery kapliczki.

3.4. Infrastruktura techniczna

3.4.1. Wodociągi i zaopatrzenie w wodę

Wieś jest w znacznym stopniu zwodociągowana. W miejscowości znajduje się 19,5 km sieci wodociągowej oraz 110 przyłączy (na 137 gospodarstw).

3.4.2. Kanalizacja i gospodarka ściekowa

Miejscowość nie jest skanalizowana.

3.4.3. Gospodarka odpadami stałymi

Na terenie miejscowości brak jest pojemników do zbierania surowców wtórnych, odpady zmieszane są odbierane przez ZBIUK w Kłodawie i wywożone na wysypisko odpadów komunalnych w Zbójnie.

3.4.4. Gazyfikacja – zaopatrzenie w gaz

Miejscowość nie jest zgazyfikowana.

3.4.5. Telefonizacja

W miejscowości dostępna jest sieć telefoniczna stacjonarna, obejmuje ona 47 rodzin.

3.4.6. Drogownictwo i komunikacja

W miejscowości znajdują się drogi żwirowe: Krzykosy-Pomarzany-Kłodawa, Górki-Pomarzany-Łubno, dwie drogi Pomarzany-Łubno, trzy drogi wewnątrz wsi oraz jedna asfaltowa ok. 1 km (Stacja-pałac) oraz jedna powiatowa o długości ok. 1 km. Jakość dróg pozostawia wiele do życzenia.

W miejscowości zatrzymują się pociągi PKP – dostępne są połączenia z Kołem, Kutnem, Poznaniem, Warszawą, Łodzią i Skierniewicami (dworzec kolejowy Kłodawa jest w Pomarzanach Fabrycznych).

Transport PPKS oferuje połączenia z Kłodawą, Kołem, Ponętowem, Grzegorzewem i Dąbiem.

3.4.7. Sytuacja mieszkaniowa

W miejscowości znajduje się 137 domów jednorodzinnych.

3.5. Gospodarka i rolnictwo

3.5.1. Bezrobocie

W powiecie kolskim stopa bezrobocia wynosi 13,7 %, liczba bezrobotnych ogółem w powiecie kolskim to 5 045 osób, w Gminie Kłodawa liczba bezrobotnych to 782 osób.

3.5.2. Przedsiębiorstwa

W miejscowości znajdują się dwa sklepy spożywcze oraz punkt zaopatrzenia rolników w artykuły produkcji rolnej.

3.6. Działające organizacje pozarządowe

Na terenie miejscowości działa jedynie Koło Gospodyń Wiejskich.

4. INWENTARYZACJA ZASOBÓW, SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

Dla oceny zasobów miejscowości niezbędne stało się pogrupowanie poszczególnych zasobów i ocena ich pod kątem znaczenia dla miejscowości. Synteza oceny znalazła się w Tabeli 4.1.

Tabela 4.1. Ocena zasobów miejscowości Pomarzany Fabryczne

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze <ul style="list-style-type: none"> • walory krajobrazu • walory świata roślinnego • walory świata zwierzęcego • wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy) • gleby • surowce mineralne 	X	X X X XXX X	
Środowisko kulturowe <ul style="list-style-type: none"> • walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe • walory zagospodarowania przestrzennego • zabytki • zespoły artystyczne 	X X	X X	
Dziedzictwo religijne i historyczne <ul style="list-style-type: none"> • miejsca, osoby i przedmioty kultu • święta, odpusty, pielgrzymki • tradycje, obrzędy, gwara • legendy, podania i fakty historyczne • ważne postacie historyczne • specyficzne nazwy 	X X X	XXXXX XX XX	
Obiekty i tereny <ul style="list-style-type: none"> • działki pod zabudowę mieszkaniową • działki pod domy letniskowe • działki pod zakłady usługowe i przemysł • pustostany mieszkaniowe, magazynowe 	X X	X X XXX	

<ul style="list-style-type: none"> i przemysłowe •tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (spichlerze, kuźnie, młyny) •plac i miejsca publicznych spotkań •miejsca sportu i rekreacji 	X	XX X	
Gospodarka, rolnictwo <ul style="list-style-type: none"> •specyficzne produkty •znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe •możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne 	X X	XX	
Sąsiedzi i przyjezdni <ul style="list-style-type: none"> •korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo •ruch tranzytowy •przyjezdni stali i sezonowi 		X	X XX
Instytucje <ul style="list-style-type: none"> •placówki opieki społecznej •szkoły •dom kultury •inne 	X X	X X	
Ludzie, organizacje społeczne <ul style="list-style-type: none"> •OSP •KGW •Stowarzyszenia •Darczyńcy i sponsorzy 	X X	X X	

Źródło: Opinie mieszkańców podczas zebrań Rady Sołeckiej oraz obrad Zebrania Wiejskiego

5. DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI POMORZAN FABRYCZNYCH – JACY JESTEŚMY?

W Tabeli 5.1. zostały zgromadzone informacje na temat miejscowości Pomorzany Fabryczne. Opisane zostały cechy charakterystyczne wsi, jej funkcje, baza materialna, sposób zorganizowania mieszkańców oraz inne fakty, definiujące miejsce miejscowości w systemie osadniczym Gminy.

Tabela 5.1. Opis miejscowości Pomorzany Fabryczne

Wyszczególnienie	Opis
Co ją wyróżnia?	Ciekawa historia działalności gospodarczej. Przed II Wojną Światową we wsi funkcjonował punkt skupu mleka i fabryka irysów. Po wojnie były tu punkty skupu buraków cukrowych, ziemniaków, lnu oraz owoców, warzyw i miodu. W przedwojennej ALFIE uruchomiono przetwórnice owoców i warzyw, a obok pałacu p. Błędowskich otwarto bazę geologiczną.
Jakie pełni funkcje?	Jest to wieś typowo rolnicza. W części północnej dominują typowe gospodarstwa rolnicze, natomiast w części południowej małe działki z domami jednorodzinnymi.
Kim są mieszkańcy?	W części północnej zamieszkują przeważnie rolnicy, natomiast w południowej to przede wszystkim pracownicy zakładów pracy z Kłodawy, Kutna i Koła.
Co daje utrzymanie?	Rolnicy uprawiają głównie zboże, rzepak, facelie, trawy oraz warzywa dla przetwórstwa. Kilko rolników produkuje mleko. Pozostali utrzymują się z pracy w zakładach pracy lub rent i emerytur oraz z pracy we własnych warsztatach.
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	We wsi działa jedynie Koło Gospodyń Wiejskich.
W jaki sposób rozwiązują problemy?	Swoje problemy mieszkańcy rozwiązują na zebraniach wiejskich. Aby zrealizować jakieś inwestycje powołują komitety budowy. W taki sposób wybudowano we wsi wodociąg, sieć telefoniczną oraz świetlicę. Ostatnio powołano Grupę Odnowy Wsi.
Jaki wygląd ma nasza wieś?	Wieś jest malownicza, ale trochę zaniedbana.
Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?	W maju, wieczorami, przy kilku kapliczkach spotykają się, głównie kobiety, na wspólnych modlitwach, wspólne świecenie pokarmów wielkanocnych w świetlicy w Wielką Sobotę, plecenie wieńców dożynkowych.
Jak wyglądają mieszkania i obejścia?	Większość posesji jest zadbane. Mieszkania posiadają podstawowe wyposażenie bytowe.
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	Otoczenie pozostawia wiele do życzenia. Miejsca publiczne są zaśmiecone, nie rozwiązane są problemy

---

	z odpadami płynnymi.
Jakie jest rolnictwo?	Wiele gospodarstw jest na wysokim poziomie, dobrze wyposażonych, bezpiecznych.
Jakie są powiązania komunikacyjne?	Wieś posiada przystanek PPKS oraz dworzec kolejowy.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Bibliotekę i świetlicę oraz kilka „dzikich” placów do gry w piłkę.

Źródło: Opinie mieszkańców podczas zebrań Rady Sołeckiej oraz obrad Zebrania Wiejskiego

6. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI POMORZANY FABRYCZNE

Poniżej zostały podsumowane silne i słabe strony miejscowości oraz szanse i zagrożenia.

Tabela 6.1. Analiza SWOT miejscowości Pomorzany Fabryczne

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne położenie geograficzne pomiędzy trasami kolejową a drogową relacji Warszawa-Poznań • Wieś jest zwodociągowana i stelefonizowana. Posiada dworzec kolejowy i przystanek autobusowy. • W pobliżu znajdują się szkoły: podstawowa, gimnazja i ponadpodstawowa. • Posiada niezniszczony piękny krajobraz. • Wieś posiada wiele działek pod budownictwo jednorodzinne. • W promieniu kilku km znajduje się wiele punktów skupu płodów rolnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan techniczny dróg • Brak dostępu do szerokopasmowego Internetu • Brak przystosowanych pomieszczeń i miejsc na spotkania integracyjne • Brak zaplecza rekreacyjnego i wypoczynkowego • Brak linii gazociągowej i kanalizacji. • Brak bazy przetwórczej i zorganizowanych grup producenckich w śród miejscowych rolników
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Zaplanowana budowa drogi gminnej Krzykosy-Pomorzany-Kłodawa • Gazyfikacja wsi • Powołanie Grupy Odnowy Miejscowości i przyjęcie Planu Odnowy Miejscowości • Modernizacja świetlicy, budowa placów zabaw dla dzieci i boisk do gry w piłkę • Promocja miejscowości poprzez działania Mieszkańców • Możliwość wykorzystania środków unijnych • Możliwość doszkalania mieszkańców w świetlicy 	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja trasy kolejowej może spowodować likwidację wielu przejazdów kolejowych • Zadłużenie Gminy, brak środków finansowych • Nie uzyskanie dotacji na zaplanowane działania w Planie Odnowy Miejscowości • Spadek aktywności mieszkańców, frustracja • Trudności w budownictwie mieszkaniowym • Spadające dochody rolników, wysoka konkurencja na płody rolne na rynku

Źródło: Opinie mieszkańców podczas zebrań Rady Sołectkiej oraz obrad Zebrania Wiejskiego

7. WIZJA STANU DOCELOWEGO – JAKIE MAJĄ BYĆ POMORZANY FABRYCZNE ZA KILKA LAT?

Poniżej znajdują się sformułowane przez mieszkańców opinie na temat ogólnego obrazu miejscowości w perspektywie 8-letniej. Odpowiedzi zostały podsumowane w poniższej tabeli.

Tabela 7.1. Wizja stanu docelowego miejscowości Pomorzany Fabryczne

Wyszczególnienie	Opis
Co ma ją wyróżniać?	Ma być czysta, zadbane. Kultywująca tradycje i kulturę.
Jakie ma pełnić funkcje?	Być miejscem pracy we własnym gospodarstwie, rekreacji, wypoczynku. Miejscem zamieszkania pracujących w pobliskich zakładach pracy
Kim mają być mieszkańcy?	W coraz mniejszej części będą to rolnicy. Przeważać będą dwuzawodowy i zatrudnieni w okolicznych zakładach pracy.
Co ma dać utrzymanie?	Rolnictwo, usługi, praca w pobliskich zakładach pracy, nowe miejsca pracy na terenie Pomorzany Fabrycznych.
W jaki sposób zorganizowana ma być wieś i mieszkańcy?	Zintegrowana wokół odnowionego domu kultury. Powinny tam powstać różnego rodzaju koła zainteresowań. Mieszkańcy będą mieli możliwość integrować się placach zabaw dla dzieci oraz boiskach do gry w piłkę
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Poprzez współpracę Grupą Odnowy Wsi, organizowanie się mieszkańców wokół problemów, wzrost aktywności.
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Czysta, zadbane, nowoczesna, przyjazna, gościnna.
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Pielęgnowanie dotychczasowych i rozwijanie nowych.
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Nowoczesne, zadbane, dobrze wyposażone, przyjazne środowisku a obejścia czyste, bezpieczne i ukwiecone.
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Zadbane i ukwiecone miejsca publiczne, rozwiązany problem odpadów.
Jakie ma być rolnictwo?	Będzie prawdopodobnie mniej rolników ale gospodarstwa będą większe i nowoczesne.
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Pobudowanie nowych dywaników asfaltowych poprawi poruszanie się po miejscowości
Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	Nowoczesny, dobrze wyposażony dom kultury z dobrze przygotowaną kadrą animatorów kultury, bibliotekę z zapleczem multimedialnym, siłownię, place zabaw dla dzieci oraz place integracyjne do gry w piłkę.

Źródło: Opinie mieszkańców podczas zebrań Rady Sołectkiej oraz obrad Zebrania Wiejskiego

8. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ

8.1. Specyfikacja celów oraz zadań i przedsięwzięć rozwojowych

Złożone przez mieszkańców propozycje przedsięwzięć, zmierzających do poprawy warunków ich życia w miejscowości, można pogrupować w dwa cele strategiczne. Są to:

- 1. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej**
- 2. Aktywizacja mieszkańców.**

Przyjęte cele mają za zadanie zaspokoić potrzeby i aspiracje mieszkańców miejscowości i przynieść poprawę poziomu ich życia. Nawiązują one też bezpośrednio do wypracowanej wizji, w której główny nacisk położono na rozwój miejscowości pod kątem infrastruktury technicznej i społecznej.

Uzasadnienie wyboru powyższych celów jest następujące:

1. Wieś i jej mieszkańcy są najcenniejszymi zasobami społeczeństwa.
2. Aby maksymalnie wykorzystać istniejący potencjał, należy skoncentrować się na stworzeniu optymalnych warunków do tego celu.
3. Przestrzenna integralność wsi jako jednostki osadniczej uzależniona jest od zapewnienia wszystkiego, co niezbędne jest, aby życie człowieka na wsi było satysfakcjonujące.
4. Aby odnowić i rozwinąć życie na wsi, niezbędne jest stworzenie odpowiedniej infrastruktury, aby mieszkańcy mogli wykorzystać swój potencjał, zintegrować się, zaplanować dalszy kierunek rozwoju i wykreować lokalnych przywódców.
5. Priorytety zadań opisane w Planie Odnowy Miejscowości mają poprawić standardy życia poprzez rozwój sfery materialnej, poprawić warunki ekonomiczne bytowania poprzez stworzenie możliwości inwestowania i tworzenia miejsc pracy, a także mają pozytywnie wpłynąć na jakość życia poprzez poczucie współtworzenia efektu.

Cel strategiczny 1 Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej

Aby zapewnić mieszkańcom odpowiednie warunki życia, należy wyposażyć miejscowość w infrastrukturę techniczną. Oznacza to podłączenie gospodarstwa domowego do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, energetycznej, czy też gęstą i o dobrej jakości sieć dróg. Pod tym pojęciem kryje się także całkowite rozwiązanie kwestii odpadów stałych (odbiór, segregacja, utylizacja), czy też dostęp do sieci internetowej. Tylko pełne podłączenie mediów jest w stanie zapewnić mieszkańcom życie i rozwój na zadowalającym poziomie.

Pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną to obecnie nie tylko jeden z podstawowych wymogów cywilizacyjnych, ale także kluczowy warunek prowadzenia działalności gospodarczej.

Należy podkreślić również, że obecnie inwestycje w dziedzinie infrastruktury technicznej oznaczają poprawę stanu środowiska naturalnego, a więc życie w bardziej przyjaznym

i zdrowym otoczeniu, co w oczywisty sposób wpływa na zwiększenie atrakcyjności danego terenu dla potencjalnych nowych mieszkańców i turystów.

Dla mieszkańców miejscowości Pomarzany Fabryczne w sferze infrastruktury technicznej podstawowe znaczenie ma realizacja prac inwestycyjnych, mających na celu budowę kanalizacji sanitarnej i poprawę stanu dróg.

Zaspokojenie podstawowych potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej (sieć wodno-kanalizacyjna, drogi, chodniki, oświetlenie, itp.) jest z pewnością najważniejszym „materialnym” oczekiwaniem mieszkańców pod adresem władz Gminy. Na obecnym poziomie rozwoju społeczeństwa posiadanie pełnej infrastruktury technicznej nie jest jednak wystarczające dla zapewnienia życia i rozwoju na oczekiwanym poziomie. Równie istotna jest dostępność do tzw. usług społecznych, takich jak usługi zdrowotne, opieka społeczna, oświata, czy też kultura, sport i rekreacja.

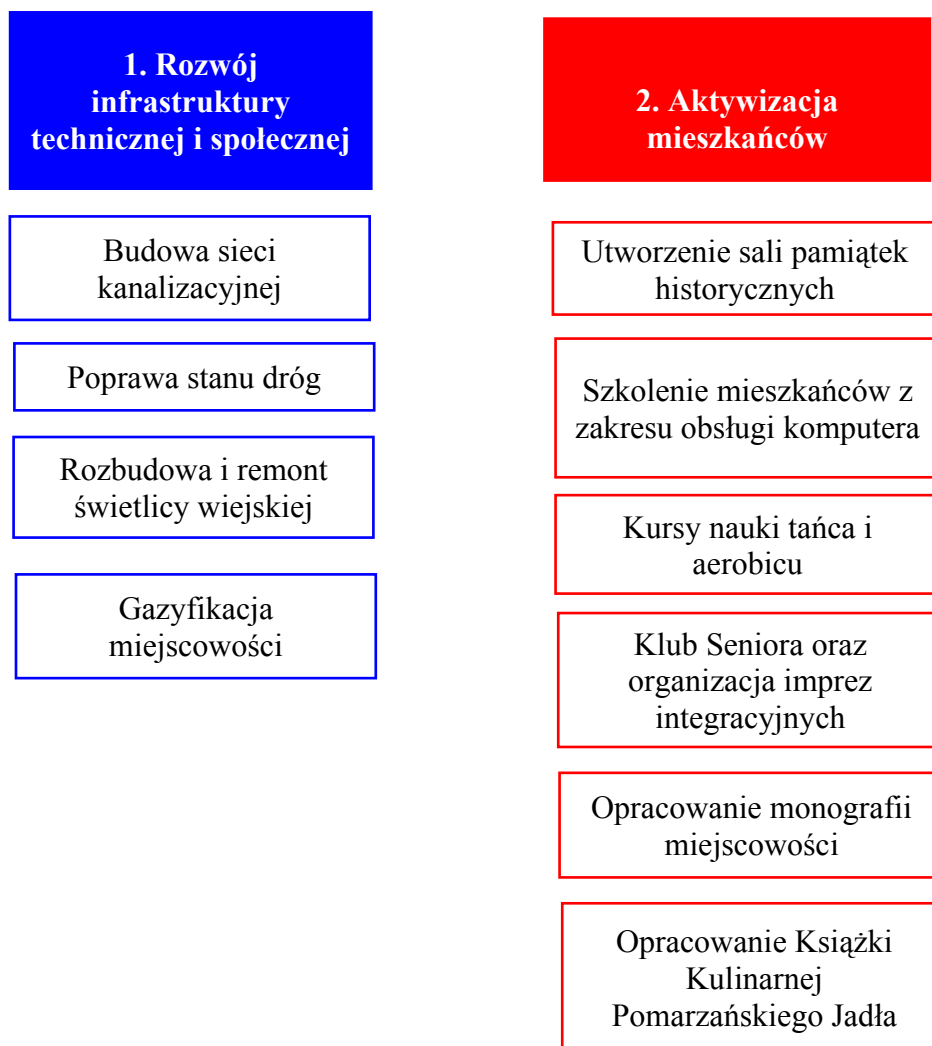
Jest oczywistym, że nie wszystkie potrzeby społeczne mieszkańców miejscowości będą mogły być zaspokajane na miejscu – wieś jest zbyt mała, aby mogła w niej działać szkoła, czy też ośrodek zdrowia. Dlatego też potrzeby lokalnej społeczności są inaczej ukierunkowane – pragnęłaby ona, aby na miejscu istniały dobre warunki do spędzania wolnego czasu w dobrze wyposażonej świetlicy wiejskiej.

Cel strategiczny 2 **Aktywizacja mieszkańców miejscowości**

Nawet najnowocześniejsza infrastruktura społeczna nie będzie spełniała swoich funkcji, jeżeli nie będzie odpowiednio wykorzystywana, do czego niezbędne są zarówno środki, jak i zaangażowanie szerokiego kręgu organizatorów i odbiorców.

W ostatnich latach w całym kraju notuje się spadek aktywności społecznej i dlatego tym cenniejsza jest inicjatywa mieszkańców miejscowości, polegająca na utworzeniu Grupy Odnowy Wsi, której celem jest aktywizacja społeczności wsi, przede wszystkim poprzez organizację wielu wydarzeń w świetlicy.

Pełen zestaw zaproponowanych przez mieszkańców zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność miejscowości przedstawiono na poniższym rysunku. Kolejność poniższych zadań jest przypadkowa – wynika ona z kolejności zgłaszania propozycji przez mieszkańców podczas spotkań Rady Sołeckiej i Zebrania Wiejskiego.

Rysunek 8.1. Planowane przedsięwzięcia w miejscowości Pomarzany Fabryczne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników spotkań Rady Sołeckiej i Zebrania Wiejskiego

8.2. Priorytetyzacja i opis zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność

Priorytetyzacja zadań i przedsięwzięć

Wymogiem formalnym, wynikającym z Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jest przedstawienie w Planie Odnowy Miejscowości „planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości, z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji”.

W trakcie spotkania Rady Sołeckiej najpierw spisano proponowane do realizacji zadania w kolejności wynikającej ze składanych propozycji.

Następnie uszeregowano je w kolejności zamierzonej realizacji. Zgodzono się, że najbardziej obiektywnym priorytetem będzie niezależna opinia poszczególnych uczestników spotkania, czyli ich zdanie, które zadania są najważniejsze z punktu widzenia rozwoju miejscowości, a których wdrażanie może być nieco odsunięte w czasie.

Uczyniono to poprzez głosowanie – uczestnicy na kartkach zapisali proponowaną przez siebie kolejność realizacji zadań, a następnie komisja skrutacyjna przeliczyła głosy, nadając 10 punktów zadaniu wymienionemu na pierwszym miejscu, 9 punktów zadaniu nr 2, itd.

Następnie wspólnie, w trakcie dyskusji, określono lata realizacji poszczególnych zadań. W tym miejscu lista została skorygowana o zapisy strategii i wieloletniego planu inwestycyjnego Gminy (na spotkaniu obecny był przedstawiciel Urzędu), w którym część zadań została już konkretnie zaplanowana oraz o perspektywy pozyskania przez Gminę środków pomocowych na dofinansowanie realizacji części przedsięwzięć.

Z powyższego wynika, że przyjętymi priorytetami, którymi kierowano się przy ustalaniu kolejności zadań, były:

- 1) opinia mieszkańców co do ważności poszczególnych zadań z punktu widzenia rozwoju miejscowości
- 2) zapisy strategii i wieloletniego planu inwestycyjnego Gminy
- 3) perspektywy pozyskania środków pomocowych na dofinansowanie realizacji części przedsięwzięć.

Ostateczna kolejność zadań jest następująca:

- 1) Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej
- 2) Budowa sieci kanalizacyjnej
- 3) Poprawa stanu dróg
- 4) Utworzenie sali pamiątek historycznych
- 5) Szkolenie mieszkańców z zakresu obsługi komputera
- 6) Kursy nauki tańca i aerobiku
- 7) Klub Seniora oraz organizacja imprez integracyjnych
- 8) Opracowanie monografii miejscowości
- 9) Opracowanie Książki Kulinarnej Pomarzańskiego Jadła
- 10) Gazyfikacja miejscowości.

Opis zadań i przedsięwzięć w kolejności, wynikającej z przyjętych priorytetów

Projekt 1. Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej

Planowany czas realizacji: 2009-2011

Szacunkowy koszt: 921.000 zł

Cel realizacji projektu: Stworzenie warunków do spędzania wolnego czasu przez mieszkańców miejscowości oraz ich integracji

Opis projektu:

Projekt polega na rozbudowie i remoncie świetlicy wiejskiej, która jest jedynym obiektem użyteczności publicznej w miejscowości. Szczegółowe dane o projekcie zostaną zaprezentowane w dalszej części Planu.

Projekt 2. Budowa sieci kanalizacyjnej

Planowany czas realizacji: do 2016 roku

Szacunkowy koszt: do ustalenia

Cel realizacji projektu: Poprawa warunków życia na terenach wiejskich, ochrona środowiska naturalnego

Opis projektu:

Zapisy, dotyczące budowy sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy znalazły się w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy. Została także opracowana koncepcja budowy kanalizacji na terenie Gminy. Inwestycje w miejscowości Pomarzany Fabryczne zostały uwzględnione w powyższych dokumentach planistycznych.

Projekt 3. Poprawa stanu dróg

Planowany czas realizacji: do 2016 roku

Szacunkowy koszt: do ustalenia

Cel realizacji projektu: Poprawa warunków życia na terenach wiejskich, poprawa bezpieczeństwa

Opis projektu:

Stan dróg na terenie miejscowości pozostawia wiele do życzenia, bardzo niewielka część jest utwardzona. Budowa dróg w Pomarzanach została uwzględniona w Strategii Rozwoju Gminy.

Projekt 4. Utworzenie sali pamiątek historycznych

Planowany czas realizacji: 2012

Szacunkowy koszt: bezkosztowo

Cel realizacji projektu: Ochrona dziedzictwa kulturowego, umożliwienie dostępu mieszkańcom do pamiątek historycznych

Opis projektu:

Sala pamiątek historycznych zostanie utworzona w jednym z pomieszczeń świetlicy. Utworzenie takiego miejsca jest oddolną inicjatywą mieszkańców miejscowości, którzy nieodpłatnie udostępnią posiadane przez siebie dokumenty, fotografie, a nawet wyposażenie wnętrza.

Projekt 5. Szkolenie mieszkańców z zakresu obsługi komputera

Planowany czas realizacji: 2012-2016

Szacunkowy koszt: 15.000 zł

Cel realizacji projektu: Zwiększenie znajomości obsługi komputera przez mieszkańców

Opis projektu:

W jednej z sal świetlicy planowana jest organizacja ogólnodostępnej pracowni komputerowej, w której wolontariusze będą prowadzić zajęcia z obsługi komputera. Środki na zakup sprzętu (5 stanowisk) zostaną pozyskane w z małych grantów w ramach programu LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Projekt 6. Kursy nauki tańca i aerobiku

Planowany czas realizacji: 2012-2016

Szacunkowy koszt: 4.000 zł rocznie

Cel realizacji projektu: Zapewnienie interesującej formy spędzania wolnego czasu przez mieszkańców, poprawa stanu zdrowia mieszkańców, pielęgnacja tradycji (taniec ludowy)

Opis projektu:

W świetlicy, po jednym razie w tygodniu odbywać się będą lekcje tańca ludowego oraz lekcje aerobiku. Środki na ten cel będą pozyskiwane z różnych źródeł, takich jak program LEADER, Urząd Miasta i Gminy, Urząd Marszałkowski, Minister Kultury.

Projekt 7. Klub seniora oraz organizacja imprez integracyjnych

Planowany czas realizacji: 2012-2016

Szacunkowy koszt: 6.000 zł rocznie

Cel realizacji projektu: Zapewnienie interesującej formy spędzania wolnego czasu przez mieszkańców

Opis projektu:

W świetlicy zostanie utworzony Klub Seniora, który będzie służył jako miejsce spędzania wolnego czasu przez starszych mieszkańców miejscowości. Działalność Klubu będzie polegała na organizacji różnego rodzaju zajęć, spotkań, imprez okolicznościowych, wycieczek. Środki na prace Klubu będą pozyskiwane z różnych źródeł, takich jak program LEADER, Urząd Miasta i Gminy, Urząd Marszałkowski, Minister Kultury.

Projekt 8. Opracowanie monografii miejscowości

Planowany czas realizacji: 2009-2012

Szacunkowy koszt: 10.000 zł

Cel realizacji projektu: Ochrona dziedzictwa historycznego miejscowości, zgromadzenie i uporządkowanie wiedzy o miejscowości

Opis projektu:

Mieszkańcy, w ramach Grupy Odnowy Miejscowości, już zbierają materiały, które będą przydatne przy pisaniu monografii, która powinna trafić do każdego gospodarstwa domowego w Pomorzanach (planowany nakład to 100 miejscowości).

Projekt 9. Opracowanie Książki Kulinarnej Pomarzańskiego Jadła

Planowany czas realizacji: 2011-2013

Szacunkowy koszt: 10.000 zł

Cel realizacji projektu: Ochrona i pielęgnacja tradycji, przekazanie jej młodszemu pokoleniom

Opis projektu:

Kolejną inicjatywą mieszkańców jest zgromadzenie, uporządkowanie i wydanie publikacji na temat regionalnych potraw, charakterystycznych dla Pomorza i okolic.

Projekt 10. Gazyfikacja miejscowości

Planowany czas realizacji: do 2016

Szacunkowy koszt: do ustalenia

Cel realizacji projektu: Poprawa warunków życia na terenach wiejskich, poprawa stanu środowiska naturalnego

Opis projektu:

Zapis o gazyfikacji terenów wiejskich Gminy znalazł się w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy. Problem jest tutaj, podobnie jak w wielu innych gminach w kraju, stopień zainteresowania mieszkańców podłączeniem do sieci gazowniczej ze względu na wysokie koszty. Wykonawcą projektu nie jest Gmina, lecz firmy gazownicze.

8.3. Opis projektu, uwzględniającego finansowanie w ramach działania Odnowa i rozwój wsi PROW

Aby zrealizować Projekt 1 pod nazwą „Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej”, Gminny Ośrodek Kultury w Kłodawie, będący właścicielem świetlicy w Pomorzanie, zamierza wystąpić o dofinansowanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

Projekt ten w pełni realizuje zakładane we wspomnianym Działaniu PROW cele i mieści się w zdefiniowanym zakresie wsparcia.

Stan obecny:

Budynek świetlicy wiejskiej znajduje się w stanie złym technicznie – ma popękane ściany, brak jest możliwości wykorzystania pomieszczeń dla celów szkoleniowych, wystawienniczych, itp. Brak jest w nim ogrzewania, a instalacje wod- kan i elektryczna znajdują się w złym stanie technicznym.

Planowane działania:

1. Roboty przygotowawcze, w tym projekt budowlany świetlicy, mapy, opracowanie Planu Odnowy Miejscowości
2. Roboty budowlane - rozbudowa budynku świetlicy
3. Roboty budowlane - remontowe
4. Roboty instalacji wod., kan. i c.o.
5. Roboty instalacji elektrycznej
6. Roboty zewnętrzne - zagospodarowanie terenu

Uzasadnienie projektu:

Projekt będzie wpływał na poprawę jakości życia w miejscowości Pomarzany Fabryczne poprzez szerokie udostępnienie odnowionych i wyposażonych sal. Ma zaspokoić potrzeby kulturalne i społeczne mieszkańców wsi poprzez poprawę infrastruktury technicznej. Odnowa świetlicy, jej rozbudowa i remont umożliwią wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej wsi, pozwolą także na zintegrowanie mieszkańców. Możliwość wykorzystywania sal pozwoli na eksponowanie lokalnych pamiątek historycznych, organizację spotkań wszystkich grup wiekowych, rozwój funkcji turystycznych miejscowości, a także wpłynie korzystnie na aktywizację mieszkańców pod kątem możliwości organizacji szkoleń zawodowych oraz innych form doskonalenia.

Harmonogram rzeczowo-finansowy:

Wszystkie prace, związane z realizacją projektu, zaplanowano na lata 2009-2011. Dokładny harmonogram rzeczowo-finansowy przedstawia Tabela 8.1.

Tabela 8.1. Harmonogram rzeczowo-finansowy projektu

Wyszczególnienie	Wartość robót (netto) zł
1. Roboty przygotowawcze, w tym projekt budowlany świetlicy, mapy oraz Plan Odnowy Miejscowości	16.275,50
2. Roboty budowlano- rozbudowa budynku świetlicy	183.201,03
3. Roboty budowlane- remontowe	179.190,87
4. Częściowe roboty instalacji elektrycznej	28.578,02
5. Roboty instalacji wod., kan. i c.o.	117.799,11
6. Roboty instalacji elektrycznej	69.782,64
7. Roboty budowlane- remontowe	28.578,02
8. Roboty zewnętrzne – pochylnia dla niepełnosprawnych	21.639,34
9. Roboty zewnętrzne- zagospodarowanie terenu	110.002,80
Razem wartość projektu netto	755.047,33
Podatek VAT	165.978,31
Razem wartość projektu brutto	921.025,64

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Kłodawie

Z kolei Tabela 8.2. przedstawia strukturę finansowania projektu.

Tabela 8.2. Struktura finansowania wnioskowanego projektu

Wyszczególnienie	Wartość brutto (w zł)
Środki gminne	421.025,64 zł
Środki zewnętrzne – fundusze strukturalne PROW, działanie Odnowa i rozwój wsi	500.000,00 zł
Wartość razem	921.025,64 zł

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Kłodawie

W ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” PROW zostaną wykonane prace z pozycji od 1 do 8 harmonogramu, natomiast realizacja prac z pozycji 9 nastąpi w latach 2012-2016 w ramach innych dostępnych funduszy strukturalnych, w tym PROW, oś 4 Leader itp. oraz w ramach prac społecznych mieszkańców miejscowości.

9. ZGODNOŚĆ STRATEGII MIEJSCOWOŚCI ZE STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY

Decyzję o opracowaniu strategii rozwoju dla gminy Kłodawa, Urząd Miasta i Gminy podjął w połowie 1999 roku, przy czym założono, że dokument taki zostanie wypracowany przy udziale lokalnej społeczności stanowiącej zespół strategiczny.

Analiza stanu gminy Kłodawa została opracowana w miesiącach sierpień – wrzesień 1999 roku, a wyniki tej analizy zostały przedstawione uczestnikom zespołu strategicznego wraz z kopią dokumentu analizy. Podczas tego spotkania dokonano prezentacji metody ZOPP, jako metody wybranej do projektowania strategii gminy Kłodawa – metody opartej na udziale i konsensusie przedstawicieli lokalnej społeczności i metody przyjętej oraz stosowanej w Unii Europejskiej. Ponadto na spotkaniu tym dokonano weryfikacji zespołu strategicznego (wstępnie określonego przez władze gminne) poszerzając go o przedstawicieli niektórych środowisk społeczno-gospodarczych.

Na podstawie analizy atutów oraz braków i problemów, biorąc pod uwagę wszystkie zidentyfikowane uwarunkowania rozwoju Gminy, oraz w wyniku oceny istniejącego stanu zagospodarowania, analizy uwarunkowań rozwoju, wyodrębniono cel nadrzędny strategii długofalowej:

Rozwój gospodarczo - społeczny

W rezultacie przeprowadzonych warsztatów strategicznych z szerokim udziałem pracowników Urzędu Miasta i Gminy oraz jednostek podległych, radnych, szefów wielu innych instytucji i przedsiębiorstw, sformułowano nadrzędny cel oraz cele operacyjne rozwoju Miasta i Gminy Kłodawa. Bazując na zidentyfikowanych uwarunkowaniach rozwojowych gminy (a więc posiadanych atutach oraz najistotniejszych brakach i problemach), wytyczają one główne kierunki rozwoju gminy. Ich realizacja w kilkunastoletniej perspektywie powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju gminy, określonego w jej misji.

Główne cele strategiczne w sposób bezpośredni nawiązują do misji. Realizacja programów, prowadząca do osiągnięcia celów związanych z podniesieniem technicznych i społecznych warunków życia w gminie, będzie prowadziła do osiągnięcia pożądanego statusu określonego w misji. Plan strategiczny w rozumieniu jego twórców - przedstawicieli społeczności lokalnej - nie jest bowiem tylko listą życzeń i dokumentem opisującym marzenia o przyszłości, ale od momentu zatwierdzenia stanie się podstawą pracy personelu zarządzającego i kierującego usługami, dokumentem ustalającym hierarchię ważności zadań i określającym czas ich realizacji.

Cele operacyjne, są to cele bieżące, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia celu strategicznego. Cele operacyjne w Gminie według Strategii Rozwoju:

1. Bezpieczna gmina

2. Dbalność o środowisko

Analiza celów według Strategii Rozwoju Gminy Kłodawa:

- Lepsza jakość dróg i ulic
- Częściowa gazyfikacja gminy
- Uregulowana gospodarka ściekowa i odpadami
- Właściwe zabezpieczenie dostaw wody
- Ekologiczne źródła ciepła
- Nowy cmentarz
- Dbalność o środowisko naturalne
- Wystarczająca baza rekreacyjno – sportowa
- Różnorodna oferta spędzania wolnego czasu mieszkańców
- Płaszczyzna współpracy władzy ze społeczeństwem
- Dbalność o ład i porządek publiczny
- Odpowiednia baza oświatowa gminy
- Wystarczająca kadra do nauki języków obcych
- Bezpieczna gmina
- Alternatywne źródła dochodów
- Rozwój budownictwa mieszkaniowego

Przedstawione w niniejszym opracowaniu projekty w pełni wpisują się w strategię rozwoju Gminy. Zgodność zawartych w niniejszym Planie zadań ze Strategią Rozwoju Gminy przedstawia Tabela 9.1.

Tabela 9.1. Zgodność projektów strategii Planu rozwoju miejscowości ze strategią rozwoju Gminy

Cel nadrzędny Gminy	Projekty w ramach Planu Odnowy Miejscowości
Rozwój gospodarczo - społeczny	1) Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej 2) Budowa sieci kanalizacyjnej 3) Poprawa stanu dróg 4) Utworzenie sali pamiątek historycznych 5) Szkolenie mieszkańców z zakresu obsługi komputera 6) Kursy nauki tańca i aerobiku 7) Klub Seniora oraz organizacja imprez integracyjnych 8) Opracowanie monografii miejscowości 9) Opracowanie Książki Kulinarnej Pomarzańskiego Jadła 10) Gazyfikacja miejscowości

Źródło: Opracowanie własne

10. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

System wdrażania Planu Odnowy Miejscowości jest realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Unia Europejska nakłada na państwa członkowskie – beneficjentów korzystających ze środków finansowych funduszy strukturalnych, obowiązek przestrzegania zasad i procedur wspólnotowych, które zostały określone w Rozporządzeniu ramowym nr 1260/1999/WE z dnia 21 czerwca 1999 r.

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia. Korzystanie ze środków własnych, jak i środków unijnych wymusza konieczność sprostania wielu wymogom formalnym, głównie za sprawą odmiennych zasad wykorzystania danych środków finansowych.

Funkcję podmiotu koordynującego realizację Planu będzie pełnił specjalnie powołany zespół osób, w skład którego wejdą:

- Burmistrz Miasta i Gminy Kłodawa
- Sołtys Sołectwa Pomarzany Fabryczne
- Skarbnik Miasta i Gminy Kłodawa.

Zakres zadań zespołu obejmuje między innymi:

- ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji Planu
- zapewnienie zgodności realizacji Planu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Planu
- przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania Planu, zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach
- dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planu.

Do właściwej oceny Planu, Instytucja Zarządzająca może tworzyć grupy robocze, korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

Urząd Miasta i Gminy w Kłodawie jako instytucja wdrażająca Plan jest odpowiedzialny za:

- sporządzanie i składanie wniosków aplikacyjnych o dofinansowanie przedsięwzięć, ujętych w niniejszym Planie
- pomoc w ewentualnym składaniu wniosków aplikacyjnych przez podmioty, działające na terenie miejscowości
- ewentualne monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

W realizacji Planu Urząd powinien oczywiście na bieżąco, aktywnie współpracować z Radą Sołectką.

11. MONITOROWANIE, OCENA, AKTUALIZACJA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

System monitorowania Planu

Kluczowe znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji Strategii posiada Rada Miejska. Współpracuje ona z zespołem oraz z Radą Sołecką. Jej główną rolą będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia spóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania.

Sposoby oceny i aktualizacji Planu

Skuteczność Planu będzie poddawana bieżącej ocenie. Sprawowana ona będzie przez Radę Miejską przy pomocy wskaźników postępu realizacji i oceny skuteczności wdrażanych projektów.

Z procesem oceny będzie powiązana aktualizacja Planu – corocznie wraz z przeglądem wykonania Planu będzie proponowane, w miarę potrzeby, wprowadzanie nowych zadań, wynikających z rodzących się potrzeb i możliwości. Propozycje nowych zadań będą mogły być zgłaszane przez Radę Sołecką, Burmistrza, bądź radnych. Będą one, podobnie jak pierwotna wersja Planu, zatwierdzane najpierw przez Zebranie Mieszkańców, a następnie przez Radę Miejską.

Public Relations Planu

Zadaniem działań informacyjnych i promocyjnych jest:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach ubiegania się o wsparcie ze środków funduszy strukturalnych na realizację projektów, zawartych w Planie
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach
- zapewnienie bieżącej informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie miejscowości
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Planu w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia
- wykorzystanie nowoczesnych źródeł przekazu i nowoczesnych technologii, m.in. takich jak: Internet, poczta elektroniczna, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Planu.

Wszelkie działania podejmowane w ramach Planu będą uwzględniały specyficzne potrzeby grup docelowych w kwestii informacji oraz użytych instrumentów w celu osiągnięcia maksymalnej skuteczności. Grupą docelową Planu jest:

- społeczństwo Gminy – to bezpośredni beneficjent – kształtowanie i informowanie opinii publicznej poprzez przekazywanie powszechnej wiedzy o działaniach Unii Europejskiej, o wdrażaniu i wykorzystaniu środków wspólnotowych, o korzyściach płynących

z członkostwa, o budowaniu pozytywnego wizerunku podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania pomocy, co przyczyni się do poparcia dla inwestycji

•beneficjenci - osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy:

–Jednostki samorządu terytorialnego

–Instytucje kultury, dla których organizatorami są jednostki samorządu terytorialnego

–Osoby prawne lub jednostki organizacyjne, nie posiadająca osobowości prawnej, działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w RP, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania

–Organizacje pozarządowe o statusie organizacji pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, której cele statutowe są zbieżne z celami działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

–Inne podmioty, uzyskujące wsparcie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (oś 4 LEADER).

Szczególnie istotną jest potrzeba kształtowania pozytywnego wizerunku Planu. Za jego pośrednictwem należy kształtować świadomość w zakresie istnienia oraz możliwości pozyskania środków dla jednostek samorządu terytorialnego, a od tego uzależnione jest wykorzystanie pomocy w ramach funduszy strukturalnych płynących z Unii Europejskiej.

12. SPIS TABEL

Tabela 4.1. Ocena zasobów miejscowości Pomorzany Fabryczne.....	13
Tabela 5.1. Opis miejscowości Pomorzany Fabryczne.....	15
Tabela 6.1. Analiza SWOT miejscowości Pomorzany Fabryczne.....	17
Tabela 7.1. Wizja stanu docelowego miejscowości Pomorzany Fabryczne.....	18
Tabela 8.1. Harmonogram rzeczowo-finansowy projektu	26
Tabela 8.2. Struktura finansowania wnioskowanego projektu.....	27
Tabela 9.1. Zgodność projektów strategii Planu rozwoju miejscowości ze strategią rozwoju Gminy	29

13. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 2.1. Położenie miejscowości Pomorzany Fabryczne.....	7
Rysunek 8.1. Planowane przedsięwzięcia w miejscowości Pomorzany Fabryczne.....	21